

SLOVENSKI NAROD.

časna vsak dan zvezec, izmisljene in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za zadetki leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam pon, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tisoč dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročne brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrst po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafllovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljanje pa v pritličju. — Upravljanju naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Pozamezne številke po 10. h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravljanja telefon št. 85.

Tržaška slov. ljudska šola.

Slovenska ljudska šola pri Sv. Jakobu v Trstu, ki jo je ustanovila in z velikimi žrtvami vzdrževala družba sv. Cirila in Metoda, postane, kakor je zdaj zagotovljeno, državni zavod. Slovenci v Trstu dobe s tem svojo lastno iz javnih sredstev vzdrževano ljudsko šolo, ali s tem se ni rešeno tržaško šolsko vprašanje.

Kakor znano, morajo dežele ustanavljati in vzdrževati ljudske šole, in sicer jih morajo ustanoviti tam, kjer je po predpisih zakona izkazano zadostno število šoloobveznih otrok, a je do bližnje ljudske šole z enakim učnim jezikom vsaj pet kilometrov daleč.

Več kot četr stoletja se bore tržaški Slovenci, da bi si izvojevali v mestu šole. Zadostno in še desetkrat večje število otrok je izkazano, a vzlje temu ni bilo mogoče doseči ugodne rešitve šolskega vprašanja. Lahki, ki imajo v Trstu oblast v rokah, so se sklicevali na to, da obiskujejo slovenski otroci iz mesta, lahko slovenske šole v tržaški okolici in ker do takih šol ni pet kilometrov daleč, je tudi laško stališče obveljalo pri vseh instanceh. To stališče je krivčno in nasilno, kakor je bilo neovržno dokazano v pritožbah, ki so jih vložili tržaški Slovenci na različne instance, ali pritožbe vendar niso pomagale.

V tej veliki stiski so začeli tržaški Slovenci siliti na to, naj vlada vsaj podržavi šolo družbe sv. Cirila in Metoda ali pa naj iz državnih stroškov ustanovi v Trstu novo slovensko ljudsko šolo, ko je vendar sama priznala opravičenost slovenske zahteve. Dasi ima vlada vedno preveč denarja, kadar je treba za Nemce kaj storiti, dasi vzdržuje država Nemcem v Trstu, v Pulu in tudi drugod nemške ljudske in srednje šole, se vendar ni hotela odločiti za podržavljenje šole pri Sv. Jakobu v Trstu in se je šele v skrajni stiski udalila.

Zgodilo se je to meseca januarja t. l. Takrat so prejšnjemu državnemu zboru dotočali dnovi življenja. Vsak dan, vsaka ura je bila dragocena, zato na dnevnu redu je bila še celo dolga vrsta važnih in dalekosežnih zadev, ki jih je državni zbor moral rešiti.

Toda prehod na dnevni red je bil zaborakiran in zadelan in to z različnimi nujnimi predlogi slovenskih naprednih poslanec in čeških radi-

kalcev. Dokler niso bili ti predlogi rešeni, ni mogel priti državni zbor na dnevni red.

Iz te silne stiske, v kateri je bila vlada in so bile vladne stranke, sta vodili samo dve poti. Vlada je mogla ali poskusiti boj ali pa kompromis, ali v boju premagati rečene nujne predloge ali pa potom kompromisa izposlovali njih umaknitev.

Toda boja se vlada ni prav upala. Bilo je pač čisto negotovo, kako bi ta boj iztekel in zato je poskusila svojo srečo s pogajanji v namen, da slovenski napredni poslanci umaknejo svoje nujne predloge.

Pogajanja so imela uspeh. Slovenski napredni poslanci so se odločili, da umaknejo svoje nujne predloge pod tremi pogoji in ministriški predsednik Beck je te pogoje sprejel in se zavezal, da jih izpolni.

Eden pogojev, pod katerimi so slovenski napredni poslanci umaknili svoje nujne predloge je bil ta, da se mora slovenska ljudska šola pri Sv. Jakobu v Trstu podprtati ali pa ustanoviti čisto nova državna ljudska šola za Slovenijo v Trstu.

Zdaj je ministriški predsednik ta del takrat sklenjenega pakta izpolnil, na izpolnitve ostalih dveh pogojev pa čakamo še vedno in obhajajo nas zle slutnje, dasi je baron Beck s svojo častjo vezan izpolniti vse tri pogoje z naprednimi slovenskimi poslanci v mesecu januarju sklenjene pogodbe.

Ali bo treba barona Becka še spominjati na njegovo častno dolžnost?

Podprtavljenje slovenske šole pri Sv. Jakobu v Trstu še nikakor ne pomeni rešitev tržaškega šolskega vprašanja, nego je le **odpomoč za silo**, le hipna odpomoč, zakaj tržaškim Slovencem ena sama ljudska šola nikakor ne zadostuje. Po številu šoloobveznih otrok bi morali imeti Slovenec v Trstu vsaj tri slovenske ljudske šole.

Boj za ureditev šolskega vprašanja v Trstu se bo torej nadaljeval, in sicer toliko časa, dokler ne dobe Slovenci v tržaškem mestu toliko slovenskih ljudskih šol, kolikor jih potrebujejo z ozirom na število šoloobveznih otrok.

Deželnih zborov.

Gradec, 2. oktobra. Posl. dr. Ploj je obširno utemeljeval predlog o regulaciji Drave v občinah Obrežje in Grabe, kjer je Drava odnesla že na stotine oralov rodovitne zemlje. —

Posl. dr. Jurtešča je poročal o predlogu poslanca dr. Hrava o vede in Rošča glede regulacije potoka Hudinja pri Celju. Oba predloga sta se izročila deželnemu kulturnemu odseku. — Potem je sledila tajna seja, v kateri se je razpravljalo o deželnem kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradevu in o nameščenju novega ravnatelja na tej šoli. — Poslanea Wastian in Stieger sta predlagala, naj se nastavijo za vinorejske dele dežele posebni kletarski nadzorniki. — Posl. dr. Hravovec je vložil slovensko interpelacijo, ki jo je deželni glavar odložil do prihodnje seje, da jo med tem časom prevedejo na nemško.

Celovec, 2. oktobra. Šolski občini Trg se je dovolilo 25.000 K prispevka za zgradbo poslopja deželne in dekliške meščanske šole. — Kmetijski družbi se dovoli sporazumno z vlado podpora za ustanovitev posredovalnice za kmetijske delavce.

Črnovice, 2. oktobra. V včerajšnji seji bukovinskega deželnega zborova so bili zelo burni prizori. Najprej je vprašal posl. Oneči, ki ga je časopisje hudo napadalo, deželnega predsednika, zakaj dopušča tako časnikarsko gonjo proti njemu. Potem je začel hudo napadati vlado, imenoval razne uradnike tatove in idijote, načelnika solinskega urada je imenoval defravdanta. Od vseh strani tudi iz vrst lastnih uradnikov se mu je hrupno ugovarjalo, predsednik je zvonil, galerija pa deloma ploskala, deloma protestirala. Na koncu seje je razjarjeni Onečiu glavnega uradnika lastnega glasila z nogo izsuval iz predvorane, za kar mu je takoj postal dva poslance za priči.

Dunaj, 2. oktobra. Nižjeavstrijski deželnih zborov je naročil deželnemu odboru, naj se začne pogajati z vojnim ministrstvom, naj se uvedejo pri vojakih za kmečke sinove in delevce kmetijski tečaji. — Zasedanje nižjeavstrijskega deželnega zborova, ki je bilo določeno prvotno do 9. t. m., se je podaljšalo do 15. t. m., kar je dokaz, da se državni zbor res vplivno posneže skliče.

Bruno, 2. oktobra. Moravski deželnih zborov je sprejel danes soglasno nujni predlog, s katerim se naroča deželnemu odboru, naj takoj posreduje pri vladu, oziroma pri železništvu, naj se ugodni upravičenim zahtevam železničarjev, da prenehata pasivna resistanca.

Praga, 2. oktobra. V današnji seji izvrševalnega odseka čeških ag-

rarcev se je sprejel sklep, da državnozborski mandat ni združljiv z deželnozborskim mandatom, ker trpi zasevanje deželnih zborov, ako so njih poslanci obenem tudi člani državnega zborova. Za sklep pa je baje bilo meroljivo tudi državnopravno stališče.

Solnograd, 2. oktobra. Deželnih predsednik je sprejel deputacijo sociodemokratične stranke, ki je privlačila posredovat za deželnozborsko volilno reformo ter jo opozoril na izjavno vlado, ki je simpatična razširjenju sedanja deželnozborske volilne reforme.

Konference čeških strank.

Praga, 2. oktobra. Minister Pacák je konferiral z vodilnimi možnimi mladočeške in češke agrarne stranke v imenu ministriškega predsednika, da bi pridobil te dve stranki za nagodbo. Govori se, da je vlada ponudila češkim strankam za podporo v nagodbeni stiski ustanovitev vsevečilišča na Moravskem, podprtanjem severno zapadne železnice in celo vrsto gospodarskih koncesij. Nadalje se je pri tem sestanku razpravljalo o novi zvezni čeških državnih poslovnih.

Nagodbena pogajanja.

Budimpešta, 2. oktobra. Pri včerajšnjih nagodbnih pogajanjih je ogrska vlada očitala avstrijski vlad, da je zopet privlekla v pogajanje bančno vprašanje, dasi je bila izjavila, da prepusti v tej stvari ogrske vladni proste roke. Ogrska vlada, ki pripadajo neodvisni stranki, se je vsesled tega stališče zelo otežkočilo, tako da se je bilo že prvi dan batiti, da se pogajanja pretrgajo; le prizadevanju obecih ministriških predsednikov se je posrečilo to preprečiti.

Minister Kosuth je reklo: »Nagodba je popolnoma gotova. Za Ogrske ne pomeni materijalne škode. Avstrije hočejo zvišanje kvote. O tem se govora ne more biti. Tudi na povišanje rekrutov ni misliti.«

Današnja pogajanja so se skukala največ okoli banke in kvote. Glede banke se je pojavil nov kompromisni predlog, naj bi se namreč na Dunaju in v Budapešti ustanovila banka, a obe bi naj sklenili med seboj nekak kartel. — V popoldanski seji se je razpravljalo o državnopravnih vprašanjih. Jutri dopoldne se vrši konferenca obojestranskih ministrov.

Dunaj, 2. oktobra. »Allgemeine Zeitung« poroča: »Nagodbena pogajanja

so zopet pred krizo, ki ne daje nikakog upanja, da bi se glede banke doseglo sporazumljene, tako da se pogajanja najbrž že jutri prekinejo ter ni upanja, da bi prišli ogrski ministri pred 10. oktobrom na Dunaj.«

Avtstria in Rusija za Mačedonijo.

Sofija, 2. oktobra. Vsi tukajšnji zastopniki velesil, ki so podpisali belostolinsko pogodbo, so dobili od svojih vlad ukaz, naj podpirajo največjo akcijo Avstro-Ogrske in Rusije glede prvega tolmačenja člena 3. v mürzsteškem programu. — Na oficijalne bolgarske kroge je napravila avstrijsko-ruska nota najboljši vtisek. Bolgarija bi bila celo hvaležna, ako bi avstrijsko-rusko tolmačenje omogočilo turški vlad, da bi nastopala odločnejše proti grškim in srbskim četam. Z bolgarske strani se je vedno povdarijalo, da Srbi in Grki uhajajo v kraju, ki so v zemljepisno-statističnem, verskem in zgodovinskem oziru čisto bolgarski, in da bolgarske čete le branijo, posegati nepoklicnim v svojo podredovanost. Ako bo sedaj turška vlada pravilno izvajala 3. točko programa po največjem tolmačenju, opravljala bo posle bolgarskih čet.

Carigrad, 2. oktobra. Grško časopisje z zadovoljstvom konstatira, da so velesile svoj opomin glede Mačedonije naslovile na vse balkanske glavne mesta. Oficijozni časopis »Acropolis« svetuje makedonskim Grkom, naj ubogajo nasvete velesil, da postanejo opora reformne akcije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. oktobra.

Osebna vest. Cesar je imenoval privatnega docenta za matematiko na dunajski univerzi g. dr. Jožefo Plemelja za izrednega profesorja matematike na univerzi v Črnicah. G. dr. Plemelj je z Bledu doma in v matematičkem svetu znan kot izredno nadarjen strokovnjak.

I. državna gimnazija v Ljubljani. Ministrstvo hoče torej razdeliti I. državno gimnazijo v Ljubljani: zasejni voditelj slovenskih razredov naj postane katehet Svetina, zasejni voditelj nemških razredov profesor Pušek. Ministrstvo hoče najprej Slovencem zadati udarec po glavi potem pa se iz njih še norca delati, zakaj to se pravi norce briti,

kolovozna pot po občinskem pašniku po neviht. Razčlanjen je bil jako. Denarja ni imel nič več, a filistri niso hoteli posoditi niti pare. Zastavil je zimnik in uro.

Prihodne dni je napisal feljton ali niso mu ga natisnili, čeravno se mu ni zdel tako napačen. Res, tako ženjaljen ni bil, ko njegove prejšnje stvari ali vsekakor vreden pažnje.

Gospodinja ga je tirjala za jemino, neki kolega, katerega je prosil naj mu posodi dve kroni — dve kroni, njemu, pesnik! — mu je dejal, naj dela, in da nima navade podpirati lenuhov.

Tako ga je razčlanil! On, pesnik, ki je bil zaljubljen v konteso, on le-nuh!!!

Sel je v kavarno, našel tam znamenico, komica brez službe in tožil mu je, da nimamo smisla za kulturo, da se ne brigamo niti za umetnost, niti za literaturo in da čisto hladnokrvno gledamo, kako stradajo naši najboljši talenti.

»Najboljši, prijatelj! Jaz na primer vidiš sem napisal pesem, pesem posvečeno kontesi L. In tiskana je bila v samem »Ljubljanskem Zvonu«. Ali vendar, misliš prijatelj, da me podpira, da me ti naši filistri razumejo?! Pravijo, da sem lenuh, prsim te! In če hočem dve kroni na posodo, misliš, da jih dobim?!... Služ-

LISTEK.

Talent.

(Zofka Kveder-Jelovšek)

Napisal je triinštideset pesmi, petnajst od njih je bilo tiskanih, štiri feljtone, eno novo v pismih, dve mladiški črtici in humoresko. Bil je talent, nedvonomo.

Inel je službo, srednje dobro platio, dandanes je vse draga, samo delo je pod ceno. No, ali živel se je. Celo za dva izleta na mesec, za partijo biljara po obedu, za kakšno ekstra elegantno kravato, za društvo in za dve knjige vsake četrte leta je bilo njegove plače dovolj. Seveda, moral je sedeti po sedem ur v komptoarju. Sedem ur je dolga doba ali kaj, drugi delajo po osem, po deset in še več ur, pa imajo še manj, kakor je imel on.

Odkar je bil talent, se mu je pisanško delo nekam pristudiilo. In pa tudi človeku, katerega so poljubile muze, ne pristoji tako prozaično opravilo, kakor je pisanje računov, trgovskih pism, opominov in ponud. Moj Bog, zdelo se mu je dostojnejše njegovih idealov šetati pod Tivolijem in iskiti v iskrejih očeh mladi gospodčini novih originalnih lirskeh stihov. Prihajal je prepozno v pisar-

no. Šef ga je gledal postrani ali Jasneju — to je bil njegov pesniški pseudonim, — so bili nezadovoljni pogledi starega veletržca ravno tolko, kakor siten komar, ki ga odpodil čim prej. Njegovi kolegi so mu namigavali, naj se ne šali preveč, da je talent sicer lepa stvar ali, da ga spraviš tež

se tako neresen mož, kakor je Svetina postavi za ravnatelja. Kar narod, no misli in narodno čuti, mora zdaj vse na noge. Ali bomo mar mirno pretrpeli ta atentat. Ljubljana naj pokaže, da zna vsaj tako dobro varovati slovensko narodno korist, kakor kako nemško gnezdo nemške koristi.

Klerikalei – izdajalei. Nепрекидна је врста народних издајstev, ki jih imajo klerikalei na svoji kosmati vesti. Zdaj so kot ponizni hlapci vlade in nemško-klerikalne zveze storili novo izdajstvo. **Privolili so v razdelitev I. državne gimnazije,** privolili, da se iz tega zavoda napravi **vsemenska trdnjava**, slovenski razredi pa od nje odpahnejo, da bodo samostojno vegetrali, dijaki pa iz teh razredov prišli pod **nemški nož** na višji gimnaziji. Naše razkritje tega klerikalnega izdajstva je spravilo črno bando v veliko zadrgo in pomaga si na jako preprost način. »Slovenec« je skoval brzjavko, v kateri pravi lakonično, da je »Narodovo« poročilo neresnično. **Tako se je ognil »Slovenec« potrebi zagremeti zoper nameravano razdelitev.** Ker so klerikalei privolili, da se gimnazija razdeli – za to izdajstvo bodo že dobili primerno plačilo od vlade in od Nemcev – ne s m e j o proti njej nastopiti. Seveda bi pa tudi radi **prikriili slovenski javnosti svoj narodni zločin**. Iz te zadrege si hočejo pomagati s tem, da proglašajo naše poročilo za **neresnično in lepo molče o vladni nakani**. Pa tako ne pojde. Naše poročilo je popolnoma zanesljivo, je vzišeno nad vsak dvom. Kar smo poročali, to je bilo povedano od najmerodajnejše strani. »Slovenec« se lahko na to zanesi in ē ima svobodne roke lahko še vedno stori svojo dolžnost in nastopi zoper vladno nakano. Naj klerikalei zoper to nakano mobilizirajo svoje poslanice in naj začeno v listih primerno akcijo in verjeti jim bomo, da niso v tej zadavi storili izdajstva, a če tega ne store, bo to **priznanje storjenega izdajstva in krivda za vladni atentat bo padla na klerikalee**.

Zadnja sodna imenovanja. Za sodnega pristava v Cerknici je imenovan dr. Josip Drobnič, katerim ime kaže, po rojstvu Slovenec, po mišljenju pa strasten zagrizen nemškut. Dasi je obiskoval gimnazijo v Celju, vendar ni več slovenskega jezika niti v govoru niti v pisavi. Poščal je pri okrožnem sodišču takozvani slovenski kurz, ki usposoblja kurzove za službovanje na Slovenskem, dasi se niti eden izmed njih ne naneni slovenskega jezika. Da se tudi Drobnič ni naučil slovenščine, ki jo mrzi iz dna duše, toliko, da bi mogel uspešno opravljati službo sodnika v okraju, kjer menda ni nobenega Nemea, je več nego gotovo. A vkljub temu je bil imenovan za pristava pri tem sodišču, dasi je bilo za to mesto na razpolago več slovenskih avskultantov, ki imajo že takisto sodni izpit in ki so vrhu tega tudi jezikovno popolnoma usposobljeni. A ti so se pri imenovanju preterirali, a ne mora samo to pot, ampak že o p e t o v a n o. Tukajnjemu okrajnemu sodišču sta prideljena dva slovenska avskultanta, ki imata sodni izpit že več nego eno leto, a sta bila še dosedaj pri vsakem imenovanju preterirana. Ker je kvalifikacija tajna, ne vemo, kako sta kvalificirana, to pa vemo, da sta vsaj toliko, ako ne boljše usposobljeni za pristava v Cerknici, kakor kurzovec Drobnič. Avskultant Vehovar, ki se mu brez dvoma ne more odrekati dobre kvalifikacije, je gotovo za pristava pri docela slovenskem sodišču bolj sposoben, kakor

kurzovec Drobnič, ki jedva lomi slovenski jezik. A tudi avskultantu Meningerju se ne da odrekati usposobljenosti, dasi je res, da ga je neki sodnik, kateremu je bil začasno prideljen v službovanje, kvalificiral tako škandalozno in krivjeno, da je vzbudil splošno nevoljo in ogorčenje v krogih vseh pošteno mislečih sodnih uradnikov. Žalibog moramo priznati, da je ta sodnik, ki je s kruto roko uničil bodočnost svojega kolege v sodni službi, — Slovenec. Krvice, ki se gode slovenskim avskultantom, ni torej samo kriva nam nasprotna justična uprava, ampak tudi mi sami, to se pravi posamni naši slovenski sodni uradniki. Potem se seveda ni čuditi, ako se naši ljudje dosledno zapostavljajo in da zasedajo mesta, do katerih bi imeli izključno in edino pravico samo domačini Slovence, — tuje, ki niso niti veči našega jezika. Tako se postopa pri naših sodiščih s slovenskimi avskultanti, dočim se Nemci nihče ne upa skriviti lasu. Nemci se izvrstno kvalifikuje, aču tudi niso niti najmanje sposobni za službovanje med nami. Posledica tega je, da plezajo ti protežiranci po levesti nevzdržno navzgor, dočim morajo njihovi slovenski kolegi, ki so bili po krivici slabše kvalifikovani, da si so desetkrat bolj sposobni za službo, leta in leta gladovati, predno se jim vrže skorjica kruha z domačime, ki je menda zgolj v to, da se pri njej maste tuje in odjedajo kruh domačinom. To je zlo, ki nam škoduje prav tako, kakor notorična sovražnost justične uprave napram nam in našim težnjam. Treba je nam najprvo iz korenin izruvati to zlo, potem bomo z justično upravo že laglje obračunali!

Iz Celovca se nam piše: Nov škandal se je zgodil te dni zopet v Celovcu na glavnem kolodvoru e. kr. državne železnice. Družba sv. Mohorja je pričela z razpolaganjem svojih knjig za tekoče leto ter se je v to svrhu poslužila, enako kakor prejšnja leta, dovoječnih vozilnih listov. Službujoči uradnik pa je sedaj ne ozira se na to, da so te pošiljave namenjene vse v izključljivo slovenske kraje, naenkrat začutil v sebi potrebo, zahtevali, da se mu mora poleg slovenskega besedila napisati vse tudi v nemškem jeziku, ter je kratkomalo sprejem bal z družbenimi knjigami zavrnili z začilno opombo, da smatra on tako postopanje za izzivanje (provokacijo). Odbor se je na to predržnost pritožil pri ravnateljstvu e. kr. državnih železnic v Beljaku, od koder pa do danes ni dobil še nikakoga odgovora ter bode podvzeli potrebne korake, da pride ta zadeva v razgovor tudi v državnem zboru, na kar opozarjam vse naše č. gg. državne poslanice obeh slovenskih klubov s prošnjo, da se blagovolijo z vso odločnostjo za stvar zavzeti, ker si vendar ne smemo pustiti kратiti naših pravic po kakem nadtem nemško-nacionalnem uradniku, kateremu je treba enkrat za vselej povedati, da naj pusti politiko doma ter naj je ne zanaša v urad. Pa tudi to naj se mu pove, da je on tu zaradi ljudstva in ne ljudstvo zaradi njega. Za prevažanje družbenih knjig plačujemo ogromne vsote denarja raznim železnicam vsako leto, in zato naj se nam delajo težkoči in sitnosti od strani uradnikov!! Kaj takega ne bomo trepteli. — Če. gg. poverjenike družbe sv. Mohorja torej vladljuno prosimo, da blagovolijo za knjige potreti toliko časa, da se ta zadeva končno reši. — Obenem prosimo vse slovenske liste za ponatis teh vrstic.

»Slovenčevac« družba. »Slovenec« je začel v zadnjem času navajati mnenja uglednih listov, ki podpirajo »Slovenca« v njegovem zasramovalnem polemiki proti tržaškim Slovencem sploh in »Narodni delavski organizaciji« posebej, češ, glejte kako svet o vas sodi. No, poglejmo si malo te slavne avtoritete, na katere se »Slovenec« tako zmagoslavno šopiri. Razen »Vaterlanda«, ki ga »Slovenčev« ljudje sami informirajo, vidimo v lepi družbi neki tržaški »Novi List«, »Hrvatsko Pravos« in »Slovensko Misao«. Gratuliramo »Slovencu« na takih avtoritetah. Tržaške Slovence pa ne bode zbegali ni »Slovenec«, ni compagnia bella.

Naše zavedno ženstvo. Farji so si iznislili zopet novo sredstvo za ulovitev naprednih krogov recte ženstva v svoje zanke. Ustanovili so slovensko kongregacijo žen — dosejaj je bila samo nemška — vsaj povabilo na nekako tako glasečo prireditve sem dobil pri svoji ženi. Seveda sem jo vzel pošteno v roke, izgovarjala se je, da je to slovensko, da je več odličnih dam izmed naprednih krogov tam, in da baje tega ni potreba možu povedati. Daleč smo prišli — duhovnik, ki sklepna zakon, zabjava, da si morata biti zakonev v vseh stvareh odkritosčena, da mora biti žena možu pokorna in tu — ker je za farski malin, tega ni potreba. Res žalostno je, da ima pri izobraženih ženah far toliko veljavno, kakor pri tercijalnih kuharicah. Zadnjim pač ne

moremo tega zameriti, vsaj nimajo nikake izobrazbe in jih far lahko načrte kakor jih hoče. Ali izobražene žene naprednih mož! Skoraj si ne upamo dotične dame staviti kar se tice duševnega obzorja v eno vrsto s tercijalnimi kuharicami, ali vendar ne vidimo nikake razlike. Za danes toliko, drugič bodemo pa navedli vsa imena teh »zavednih naprednih žen«, da bodo vedeli možje pri čem da so in pa tudi mi. Potem naj pa nikar ne bodo razčlajene, ako bodo pri naših prireditvah namenoma prezerte. Dandanes je prva stvar značajnost in konsekventnost, in kdor je tam, tega pri nas ni potreba, naj bo X. ali Y.

Vse pride na dan. V času volilnega boja za državni zbor in nobena stvar socialnih demokratov okrog »Rdečega praporja« tako jezila, kar kor naše poročilo, da so socialni demokratje dobili z Dunaja 3000 K za volilno borbo. »Rdeči Prapor« je bil radi tega kar besen in se je radi tega cele tedne in nas zaganjal in proglašal naše poročilo za iznisljotino, laž in obrekovanje. **No, zdaj je pa resnica vendar prišla na dan in izkazalo se je, da je bilo le res, kar smo mi pisali.** Te dni je bil na Dunaju shod nemške socialno-demokratične stranke in na tem shodu je bilo povedano in v »Arbeiter-Zeitung« napisnjeno, da je dunajska centrala dala slovenskim socialistom demokratom 3000 K za volilno borbo. Čemu je to svoj čas »Rdeči Prapor« tako jezo tajil, nam je res neumljivo in nas tudi ne zanimal!

Čudno stališče socialne demokracije glede volilne reforme za istrski deželni zbor. V nedeljo so imeli puški socialisti shod, pri katerem se je tudi razpravljalo o volilni reformi. Tržaški sodrug Tantar, ki je poročal o tem predmetu, je podal sliko o načrnuščem boju v Istri in ožigosal stališče laške meščanske stranke, ki na tem shodu je bilo povedano in v »Arbeiter-Zeitung« napisnjeno, da je dunajska centrala dala slovenskim socialistom demokratom 3000 K za volilno borbo. Čemu je to svoj čas »Rdeči Prapor« tako jezo tajil, nam je res neumljivo in nas tudi ne zanimal!

»Slovenec« se baha, da mu je na njegov poziv došlo od slovenskih trgovcev vse polno daril za šrečolov klerikalnega pevsk. društva »Ljubljane« na nedeljski veselici v »Unionu«. Da dokaze to svojo trditev, je »Slovenčev« uredništvo razstavilo nekaj teh daril v izložbenem oknu »Kataloške tiskarne«, oziroma bukvarni. To je vse prav lepo, toda čemu ni »Slovenčev« uredništvo priložilo k darilom še imena darovalcev? S tem bi bil izključen vsak dvom, tako pa si lahko vsakdo upravičeno misli, da je pretežno število razstavljenih daril kupilo društvo samo, da preslepi javnost o svoji »priljubljenosti«. To je zato imen i darovalcev na dan, sicer bo vedel vsakdo, da je stvar z darili zgolj humbug!

Mestna višja dekliska šola v Ljubljani. Da prevzame vodstvo na tukajnji višji dekliski šoli, je dobil profesor na II. državni gimnaziji g. dr. Lovro P o ž a r dopust za šolsko leto 1907./08.

Kipar Zajec, stvaritelj Prešernovega spomenika, ki se je bil nedavno tega preselil v Ameriko, kjer se mu je posrečilo dobiti izvrsten zasluge, se vsled bolezni vrre v svojo domovino.

Solske vesti. Absolvirana učiteljska kandidatinja gd. Marja Z h o r s k y pl. Z h o r z e je imenovana za provizorično učiteljico v Dovjem. Pomozni učitelj g. F r a n H a l d n i k je nameščen kot suplent v Zagorju.

Koncert Kocian. Znameniti virtuoz na glosi, J a r o s l a v K o c i a n, ki si je vzle svoji mladosti pridobil že odličen ugled kot umetnik, je predstavljal sodeli sredstvo za vselej v dvorani hočela »Unjon« koncert, ki je podal obiskovalec izreden umetniški užitek. V noticah, ki smo jih priobčili pred koncertom, je bilo o Kocianu povedano toliko, da bi bilo čisto odveč, še kaj o njem pisati, zlasti ker so bile citirane sodne najkompetentnejših kritikov o Kocianovi umetnosti. Kar je bilo tam rečeno. Velja tudi za srečni koncert, dodan je samo, da se je Kocianov klavirski spremljevalec v vsakem oziru izkaže odličen pianist.

Iz Preserja nam pišejo: Naše domnevanje se je izpolnilo. Dobili smo novega župana v osebi Janeza Roglija p. d. Teglja iz Preserja v dan 21. septembra t. l., na praznik evangelista sv. Matevža. Tisti dan je bila pa tu di polna luna; trdit pa ne moremo, da bi bila »trkalac« može, ki so pri »pristnem« Anžičevem vinu volili starejšinstvo. No, sedaj so »Tehlova« mama lahko »kontent« in se postavijo, ker je njihova boljša ali pa slabša polovica dosegla župansko čast — ki ni karsibodi. Gotovo so »Tehlova« mama, ki so postali županja, skuhali možu v čast »holaz«, ker ga znajo tako »fajn skomandirat« — pa ne vemo ali moža ali »holaz«. Tegljev oče pa tudi rad kaj dobrega poje, o tem bi morda lahko povedal »Cerkveni Lovriček«, ki je baje videl, kako je Teglj snedel kar 5, reci pet mesenih klobas in pot. Seveda, če so bile klobase zastonj, so bile še boljše. Pa ne, da bi oče župan to tajil!! Vsak človek ima kako slabost, in oče župan menda tudi ni brez krijev in težav. Ko je to mož, namreč Teglj (vsaj mož) ga pa že moramo imenovati, ker je »purgermajster« nastopil svojo službo, je imel takoj dela čez glavo. Na dan županove volitve so se klerikalni »veljaki« pri Anžiču tako nasrkat »dobrega« (o joj!) vina, da so potem vso noč rogovili (če je kdo sv. Urha klical ne stoji v farmi krovnik) po vasi in prigodilo se je, da so njihovi mlajši, nadebudni fantički, zlasti iz Kamnika, napadli mirne fanete iz Preserja in Brezovice. Ti so se moralni braniti in so vračali milo za drago. Nekaj klerikalnih pobcev je zaznamovanih. »Jernejček« šuštar je pa po nesreči izkupil (kaj se meša med otroke?) s sekiro po roki od nekega klerikalnega falota, ki jo je popihal v Ameriko. Teglj je v svoji ljubezni do bližnjega brž poslat poorožnike, da so ukenili tiste, ki so se branili. Sodišče jih je izpustilo. Zadnji del te žaloigre se bo vršil pred sodiščem in tu se najbrže ne bo klerikalni pravilni raziskovanji, ker so sami kriji tepeža. Pravijo, da se je tudi Trojarcik nekaj postavljalo v vlekle izlač. Tudi oni odborniki, ki je rekel, da ne bo več vožil farskih j... je bil zraven. Pa ne da bi kdo misil, da je bil ta človek »Končeve«, ki tako je povedal v »Domoljubu« ali »Smrđiljubu« o Erjavčkovem kozolcu, sam bi bil pa dne 19. septembra skoraj pogorel. Sedaj ljudje poprašujejo, kdo bo županil, ali Teglj sam, ali tudi »Tehlova mama«, ali pa celo kapelan, ki se zna pridružiti in je Teglju desna roka, njegov tajnik. Že gen pa lahko dajo »gnadljiv« gospod fajmošter in potem bo že vse dobro (Aha!). Odborniki novega občinskega odbora so pa že takto možje, da jih bo treba večkrat fotografirati. Še celo nekaj takih Rakitčanov je zraven, ki so se v kurniku vozili. Sicer je pa prav »fajn« za vse. Kimovcev dosti, hlač veliko, mož malo. Gospod urednik, Vam se pa zahvaljujem za priznanje teh vrstic in Vas prosimo, da nam še kaj prostora prihranite in Vas lepo pozdravljamo čez hribe in doline in pa tje čez »morost« do bele lepe Ljubljane, ki ima okoličane zaspene. Adijo no! Zdravi!

N a p r e d n j a k i p r e s e r ſ k e o b c i n e .

Nove kraške podzemeljske jame. Za časa XII. in XIII. ekspedicije v podzemeljskih jamah je preiskal g. G. And. Perko zlasti vredno pri Materiji v severni Istri. Ta ravnina je pravi Dorado za raziskovalca podzemeljskih jam. Takoj pri železniški postaji Herpelje-Kozina je preiskal tri globoke brezne in eno lahkodostopno pečino. V okolici Tublje se nahaja 104 m globok erozijski rov, Široka Golubina in ozka razpoka brezna; vse te tri jame je raziskal g. Perko. Na sedlu med kotlinama pri Brezovici in Odolini se nahaja več majhnjih jam, od katerih ima »sovja jama«, taborska Pečina in brezovška Pečna kseolitične naselbine. Pečina pri Pansani se rabi za ledeno in pri vhodu vodstvo v vselej vodljivo vodstvo. Na hribu »Slavnik« leži jama »Vreber«, ki je sestavljena iz dveh velikih dvoran, dolg, nizek predvorje in dve prostori. V podnožju predhribja južno pri Markovšini je bilo brez števila jam in breznav te meljito raziskanih. Največja je pečina v Zajih; to je imponantan vodnjak, katera se pa vsled vodljive »Grde jame« ne da dalje raziskovati. »Medvedova jama« je lepa, 580 m dolga jama, za katero se rabi pri raziskovanju 50 m vrvne lestve. V glavnih dvoranah se nahajajo belobarvni, krasni stalagmiti. Martinova jama pri Gradišču je največja in najlepša kapniška jama na Krasu. Ko je tukaj po večmesečnem napornem delu razstrelil g. Perko več razpolok ter odpravil grobje, se mu je posrečilo, da je našel v nekaterih galerijah zvezodo med neštevilnimi vodnjaki, v katerih se nahaja nebranj kapnikov, med drugimi tudi krasne oblike zagrinjal, ki so edine svoje vrste. G. Perko je upal, da se mu bode posrečilo zaslediti tukaj glavni vodni tok tržaškega

Krasa, a kmalu je moral opustiti to idejo, ker je uvidel, da bo odpravil preobilne ilovice in premnoge grobja provzročila velike stroške. Gornej nadstropje te jame do sedaj še ni raziskano. Do sedaj znani prostori te vodline so mnogo večji nego so prostori v podzemeljski jami »Dimnice« pri Markovšini, katero je našel g. Perko v jeseni l. 1904, in katero bodo umetnem potom odprli slovensko planinsko društvo za širšo javnost. Južno od prej imenovane vodline se je našel na dnu Skalonove jame, ki je 123 m globoka, močan vodni tok. Tu je tukaj je bilo treba napornega dela, predno je bilo mogoče raziskati ozek rov. V tej vodlini priteka in odtekajo voda skozi cedilnike. Geološko važna je Tončetova jama pri Materiji. V tem, 192 m globokem rovu se nahaja 102 m pod vodom močan studenec, ki se izlivlja v velikim sumom na vodo, 90 m globoko v zadnji rov. Tukaj še danes lahko opazujemo moč padajoče vode, ki je nekdaj se nahajalo razpoke kraških tal povečala in s tem provzročila tisoče breznov in jam. Zgornji jamski del je tako pod vodo skozi cedilnike. Geološko važna je Tončetova jama pri Materiji. V tem, 192 m globokem rovu se nahaja 102 m pod vodom močan studenec, ki se izlivlja v velikim sumom na vodo, 90 m globoko v zadnji rov. Tukaj še danes lahko opazujemo moč padajoče vode, ki je nekdaj se nahajalo razpoke kraških tal povečala in

Otrek utonil. V Dragi pri Studencu je utonil triletni sin Lucije Spizzo, žene opekarja, v gnojuoci.

Smarten padec z lesteve. Ivan Meršek je snažil v tovarni na Savin na Gorenjskem električno napravo. Pri tem je padel z lesteve več metrov na tla tako nesrečno, da je bil na mestu mrtev.

Trgatav v Sv. Krizu pri Trstu je bila odločena za dne 2. oktobra t. m., vsled slabega vremena se je odložila za dne 7. oktobra. Torej kupovalci vina prosekarska toliko na znanje, da bode letos res dobra kapljica prosekarska in tudi črnega brzencina. Prosekarska se bode dobilo od dne 14. oktobra naprej. Križani.

Narodne čitalnice v Hrastniku občini zbor bo v nedeljo 6. okt. ob 3. pop. v deški šoli.

"Südösterreichische Stimmen" v Mariboru so radi pomanjkanja načinkov prenehale izhajati 1. t. m. Ta list je veljansko leto izhajati mesto "Südsteirische Presse". Urejval ga je Slovenski dr. Somrek v nemškoklerikalnem duhu. Dasi so poslali dr. Somreku učit se časnikarstva v Švico, vendar je bil list kaj slab urejevan in si ni mogel pridobiti zadostnega števila naročnikov. Zato je tudi umrl. Slovenci za tem listom, ki so ga izdajali mariborski kanoniki, ne bodemo žalovali, saj je bil slab in nevreden naslednik nekdajega odločno narodnega in dobro urejevanega časopisa "Südsteirische Post".

Boj z medvedom. V Beljaku je v nedeljo zvečer napadel v menažeiji pri predstavi krotliko vzhodno-indijski medved, ki je pred kratkim raztrgal neko žensko. Ves divji se je vrzel nanjo in ji zasadil zobe v nogu, potem pa v ramo, kjer jo je silno razmesaril. Sale, ko so divjo zvez prisnili z želesnimi palicami k strani, so mogli izvleči nesrečno iz kletke.

Podružnica "Slov. planinskega društva" v Cerknem priredi v soboto in nedeljo izlet na Blehaš. Odhod iz Cerkna v soboto, dne 5. t. m. ob 5. pop. Na Robidenskem trdu ob gorisko-kranjski meji bo v gostilni Včetraja in prosti zabava in se bo tam tudi prenočilo. Ob 5. zjutraj odhod na Blehaš, kamor se dospe okoli 7. zjutraj. V slučaju slabega vremena se izlet ne vrši.

Treščilo je te dni med nalivom v Pevni na Goriškem v neko hišo. Strela je šla skozi dimnik. Škode ni posebne.

Veliko obeta 16letni Jožef Umek iz Kostanjevice na Goriškem. Stirikrat je bil že zaprt zaradi tatvine, zdaj pa spet kradel in pognebil. Klati se po Krasu nekod.

Sredi Novela in Kostanjevice na Goriškem se odpira jama. Sluti se, da se po isti črti steka škojanjska voda. Globočina je najbrž velika; preiše se, ali je voda notri. Staro ustno izročilo pravi, da je nekdaj padla noter deklica in par volov. Deklica je prišla ven z vodo v Stirano pri Devinu.

Na Terezijaniču na Dunaju je imenovan za učitelja prof. kand. Fran Skok, doma iz St. Pavla v Savinski dolini.

Nečloveška mati. Karolina Kobal v Trstu je imela svojega 12letnega sina na rokah in nogah zvezanega cel teden skupaj. Pri tem ga je vsak dan pretepal naravnost grozivo. Nečloveška materi je policija preprečila nadaljnjo mučenje.

Okradeli. V Trstu je bil okraden trgovec gosp. Fran Dimnik iz Udmata pri Ljubljani. Okradel ga je tovarš, s katerim sta skupaj pila.

Ustrelil se je v Trstu 30letni magistratni uradnik Karel O. v usta, a krogla mu je švignila mimo, da si je le osmodil ustnice. Bil je zelo pijan.

Iz zapora so izpustili v Trstu onega Rudolfa Gačnika, o katerem smo poročali, da je bil na sumu, da je umoril kočija Pražnika in Mohoroviča.

Nova ladja za preiskovanje morja. V Kopru so spustili v more novo avstrijsko ladjo, ki bo služila za preiskovanje morja.

Hrvatska zmaga. V Boljuncu v Istri so pri zadnjih občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagali Hrvati.

Ves rilec je razrezal neznan hudobnež svinji Marije Šetine v Zagrebu, tako jo je moral lastnica zaklati, sicer bi ji bila poginila.

Trojčka je porodila žena delavca Disareviča v Oseku in sicer dve deklici in enega dečka. Ena deklica je drugi dan umrla.

Gad ga je pičil v glavo. V Grbavcu na Hrvatskem je pisil 19letnega mladeniča Štefana Mihiča gad trikrat v čelo, ko je nabiral suhadj v gozd. Dasi je po piku preteklo tri ure in je bil Mihič že tako otekel v glavo, da ni nič več videl, vendar ga je zdravnik še rešil smrti.

Železniška nesreča. Blizu Pakracu na Hrvatskem je zavzel tovarni vlak v bližnji kamnolom, kamor je bila speljana proga, ter zadel v vijke, na katerih so delavci peljali kamenje iz kamnoloma. Ravnatelj

železniške proge, Josip Majer in delavec Josip Pavkner sta prišla pod kolesa in sta jima bili odigrani glavi. 16 drugih delavcev je dobilo večje in manjše poškodbe.

Samomer. V Sarajevu si je pred zrcalom prerazil vrat z mesarskim nožem mesar Josip Mikolašek. Najbrž se mu je omračil um.

Kinemograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni "Evropa" ima od včeraj do včetega petek slediči zanimivi sporedi: Moderni hotel (dolga humoristična projekcija), pustni korzo v Nici na Francoskem (interesantna projekcija po naravi posnetna na pustni dan 1907), dobrošredni mornar (zaloigra v 10 slikah), pretkani starčki (jako smešno). Kakor vsi dosedanji sporedi, tako je tudi ta izredno zanimiv, kratkočasen in poučen. Opozarjam zlasti na točko "Pustni korzo v Nici", ki se je na zahtevo mnogih obiskovalcev obdržala na sporedu. Ker so slike vse kako dolge, trajajo predstava čez tri četrte ure. Naj ne zamudi mihče obiskati to krasno serijo.

Mirozov. "Društvena godba" priredi jutri v petek ob polusomih mirozov po sledičih ulicah: "Mestni dom", Poljanska cesta, Sv. Petra most, Sv. Petra cesta, Resljeva cesta, Slomškove ulice, Kolodvorske ulice, Sodniške ulice, Dunajska cesta, Šenburgovske ulice, Kongresni trg, Gospiske ulice, Turjaški trg, Breg, Sv. Jakoba most, Sv. Jakoba trg, Stari trg, Fran Jožefa trg, "Mestni dom". Mirozov se vrši pri lepem vremenu.

Semenj. Dne 2. t. m. je bilo na tedenski semeni priganih 703 konj in volov, 235 krav in telet, skupaj 985 glav. Kupčija je bila pri govejji živini srednja, pri konjih pa dobra.

Zaklalo se je živine v mestni klavnicu od 15. do včetega 22. septembra 1907: 66 volov, 9 krav, 6 bikov, 1 konj, 156 prasičev, 161 telet, 29 koštrunov in kozlov; zaklano živine se je vpeljalo: 7 prasičev, 8 telet, 1 koštruna in 823 kg mesa.

Pogrebno podjetje ustanovi na Glincah pri Ljubljani posestnik in mizar g. Anton Malavašič z dovoljenjem deželne vlade.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 12 Macedoncev, v Vratislavu se je peljalo 32 domačinskih deklet na delo v tovarno za slamnike, 30 Hrvatov je prišlo iz Pruske, 20 Macedoncev pa iz Pavorja.

Izbujljene in najdene reči. Ana Jancova, prodajalka, je izgubila dve srebrni ovratni verižci. Gospa Lea Knezova je izgubila rjava denarnico s približno 53 K. Ivanka Traun je izgubila prost bankovec za 20 K. Gospa Josipa Langova je izgubila rjava usnjeno torbico in zeleno denarnico s 6 K. Neža Jordanova, služkinja, je izgubila mašno knjigo in bankovec za 10 K. Jakob Novak, posestnik v Krakovskih ulicah št. 33, je našel dežni plăšč, dobi se pri njem. Gdc. Justina Muršičeva je našla srednjo vsoto denarja in ga odala pri magistratu.

Društvena godba ljubljanska priredi danes v četrtek v hotelu "Ilirija", Kolodvorske ulice, društveni koncert za člane. Začetek ob polu 8. zvečer. Člani prosti, nečlani plačajo 40 vin. Koncert se vrši pri vsakem vremenu.

Drobne novice. — Pasivna resistanca železničarjev je do sedaj le na nekaterih postajah avstrijske severo-zapadne železnice, a bate se je, da prestopi tudi na drž. železnico; v tem slučaju se opusti več osebnih vlakov.

— Za izročitev princezine Monike draždanskem udomu je sklenil saški ministriški svet takoj uvesti sodnijske korake. Nihče ne misli na to, da bi se odvzelo Tosellijski otroka s silo.

— Nemški turnarji. Na postaji pred Stettinom je napadlo 50 atletov vlak, v katerem so se pripravljali atletje nekega družega klubova. Svoje "kolege" so napadli z gorjčami in noži, da so bili vsi potniki v smrtni nevarnosti. Strojevodja je moral naglo odpeljati na prihodnjo postajo, ne da bi bil vlak mogel odpraviti in sprejeti pošte.

— Kotel se je razpletel. V Jožefovu na Češkem se je priprnila v hotelu "Ottó" strahovita eksplozija, ki je ubila hotelirja in nekega gostja razrušila ves hotel.

— 1000 srbskih volov so baje utihotapili preko Bosne na Dunaj.

— Saški kralj se zoper oženi? Draždanski časopisi poročajo, da se saški kralj kmalu poroči z neko prusko princezino, ker je papeška kurija pripravljena, da iz izrednih državnih ozirov razveljavlji njegov zakon s sedanjo ženo Tosellijsko.

— O drugi ženi Leopolda Wölflinga prinašajo časopisi najraznovrstnejše vesti. Njen oče je bil delavec, tudi njen očim in njena mlajša sestra delata v tovarni za užigalice. Marija Magdalena Ritter je baje prišla pred leti v Berolin služit

za deklo, pozneje je bila v neki trgovini, a ko jo je spoznal Wölfling, je bila zaročena z nekim mesarskim pomočnikom. Temu je izplačal Wölfling 10.000 mark, da mu je odstopil nevesto.

— Napad na vlak. Blizu Odese je 15 oboroženih roparjev ustavilo kurirni vlak. Na vlak so streliči z obič strani ter dva potnika ubili. Potem so razstrelili blagajno ter se odpeljali na lokomotivi, dočim so vlak s potniki pustili na mestu.

— 320.000 frankov se je vsega. Inkasant Loysen pri bruselski banki je poveril 320.000 frankov ter jih sežgal iz maščevanja, ker je bil njegov sin na zahtevo te banke zaradi malega prestopka obsojen v trimsečno jebo.

— Pisatelj Roda Roda, ki je nadporočnik v rezervi, izgubiščaržo, ker je častni svet izrekel, da je žalil stanovska čast.

— "Politik" — "Union". Uredniki prasko "Politik" so prevzeli s 1. oktobrom list v svojo last ter mu dali ime "Union".

— Kuga v Marzilji? V francoskem ministrstvu ne vedo ničesar o kugi v Marzilji.

— **Zenska in ura.** Neki nemški filozof piše: Deklice so podobne starem uram, ker vedno prehitevajo. Dekleta, ki se držijo preveč mode, so podobne uram na zvonikih, vse jih gleda, ne vzame pa nobeden. Lepa in hrupa so podobne uram z muziko; nekaj časa so zabavne, potem se jih naveličamo. Bogate deklete so podobna zlatim uram. Komaj se jih vidi, se že vpraša, koliko so vredne. Klepetujejo se podobne budilniku, ker trguje ušesa. In tako dalje.

— **Prava in neprava žena.** V Chicagu se je pred par meseci J. o h Klimowicz včenil. Kar mu je pred kratkim žena ušla. Iskal jo je, a nikjer je ni bilo dobiti. Ko se je nekdo Klimowicz peljal v tramvaju, videl je v nekem kotu sedeti domo, ki je bila do pičice podobna njegovi ženi. Skočil je k njej, jo objel in s solzami v očeh vpraševal, zakaj ga je zapustila. Dama pa ni odvrnila njegove objema, ampak ga pahnula od sebe čes, da je prisoden. Ker je Klimowicz trdil še dalje, da je njegova žena, dala ga je tretirati. Po ameriško ga je že občinstvo poštelo premikasto. Tudi pred sodičem je za gotovo trdil, da je ženska njegova žena, in tudi priče njegove so potrdile to. Ker so pa pride ženske potrdile nasprotno, sodnik ni mogel napraviti sodbe in je pustil stvar nerešeno. Tu si je dozdevna žena Klimowiczeva pomagala na drug način. V nekem listu je pozvala pravo ženo Klimowiczevo, naj ji pošlje čevelj, ker ima gotovo tako veliko nogo, da bo ona (pozivateljica) lahko obe svoji nogi vtaknila vanj. To je imelo uspeh. Prava žena Klimowiczeva je ogorčeno odgovorila, da bi bilo gotovo nasprotno res. Tako je Klimowicz našel srečno svojo ljubljeno ženo.

— **All na ženske kade?** Na to vprašanje odgovarja neka dama, da ne. Dejstvo, da je dandanes ves svet če ne ravno bolan, pa vsaj bolehen, je ljudi pripravilo do tega, da se pečajo z razmotrovanjem o zdravju in zdravljenju. Bolezni se izogibati je lažje nego bolezni zdraviti in žena kot poklicana čuvarica zdravja v družini bi se morala varovati vseh škodljivih navad, ker le potem more biti v resnici prava vzgojiteljica svojih otrok, pred vsem sinov. Moški se kažejo odvajijo le redkokrat, četudi sprevidijo njegove škodljive posledice.

Ceje se včasih izrek: "Rajši sem lačen, kakor da bi ne kadil", ali: "Rajši bi umrl, kakor če bi ne imel zjutraj najprej cigarete v ustih". Vsled neprestanega draženja živev se eneržija tako manjša, da se le moški, ki so posebno trdne volje, odvajijo kajenja. Ženske naj puste kajenje, ker provzroča srčne bolesti, ki nastanejo zlasti od kajenja cigaret. Kdor kadi, se mu hoče kmalu tudi alkoholnih pijač. Ženske naj torej skušajo vplivati zlasti na mladino, da ne kadi in tako ne kopije zgodnjega groba ali vsaj razrušenega zdravja sebi in potomcem.

— Nov stroj za letanje. Kakor poča londonski "Daily Telegraph", je iznasel v pokrajini Ahole na Škotskem polkovnik Capper nov stroj za letanje. Izumitelj je že parkrat zletel s svojim zrakoplovom v zrak in plul po njem več milj daleč. Stroj je treba še spopolnit in Capper upa, da bo jačko praktično uporabljiv.

— V Zvezne države ameriške se je julija 1907. izselilo 97.132 oseb, za 12.729 več nego julija 1906. Iz Avstro-Ogrske se je izselilo 21.813 (4710 več kot julija 1906.), iz Italije 19.477, Rusije in Finske 23.971, Angleške in Istrje 8479. Iz cele Evrope se je izselilo 88.702 osebi ali 10.688 več nego julija 1906. V primeri z julijem 1906. se je izselil povprečno za 15%, v Avstriji sami pa za 31%!

Književnost.

— "Slovenski Sokol" ima v št. 9. naslednjo vsebino: 1. Spomini na zlet v Pragi. 2. Občni zbor "Slovenske sokolske zveze". 3. Vestnik slov. Sokolstva. 4. Zahvala.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

— **Svoje mater pretečaval.** Kajžar Janez Belc iz Mayčič je zelo surovo postopal s svojo materjo, in sicer zaradi tega, ker je moral vsled izročilne pogodbe dajati živež. Rad bi se bil starke iznebil, zaradi tega jo je tudi dejansko trpinjal s tem, da jo je večkrat vrgel na tla, ji pulili lase in tolkel z desko po glavi. Drugokrat jo je zopet suval z obuto nogo in nekotrat tolkel s ključem po glavi. Obdolžene ne tudi navezenih dejanj, zagovarja se le s pijačnostjo. Obsojen je bil na en mesec ječe.

— **Tujo fante izvival.** V Šmidovi gostilni v Rudnem izvival je domač fante hlapec France Berce iz Rateč. Zabavljal je navzočim ter imenoval Jerneja Berganta "mucka". Na priponbo Martina Bizjaka, da ne bo domačinov "rihtal", zasveti se v Beretovi roki nož. V tem strahu pograblje Bizjak steklenco na mizi in udari Berca po glavi. V tem ga je pa že obdolžene z nožem sunil v leve spodne lehte ter ga nevarno poškodoval. Berce, ki svoje dejanje privzava in se le zagovarja, da se je hotel Bizjaka ubraniti, je bil na 5 mesecov težko obsojen.

— **Prisiljenec žalil cesarja.** Jožef Uršič, 44 let star, bivši delavec v Trstu, sedaj prisiljenec,

Kalodont

neobhodno potrebno zobna Cremē
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Gorzna poročila

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurz dun. borze 3. oktobra 1907

Majhni papiri.

Dun. Blaz

1. majska renta 96 20 96 40
1. srebrna renta 98 40 98 60
1. avstr. kronska renta 96 40 96 60
1. zlata 115 30 115 50
1. ogrska kronska renta 93 1' 93 35
1. posojilo dež. Kranjske 110 95 110 55
1. posojilo mesta Split 98 30 98 33
1. Zadar 104 00 104 60
1. bos.-herc. železniško posojilo 1902 98 20 99 20
1. češka dež. banka k. o. 96 20 96 20
1. zast. pisma gal. dež. hipotečne banke 96 60 97 -
1. pešt. kom. k. o. 99 - 100 -
1. zast. pisma Innerst. hranilnice 103 50 104 -
1. zast. pisma ogr. cens. dež. hranilnice 97 50 98 50
1. z. pis. ogr. hip. ban. obli. ogr. lokalnih železnic d. dr. 96 75 97 75
1. obl. češke ind. banke 99 90 99 75
1. prior. lok. želez. Trst-Poreč 99 75 99 75
1. prior. dolenskih žel. 98 75 99 75
1. prior. juž. žel. kup. 1/1 99 75 99 75
1. avstr. pos. za žel. p. s. 99 20 100 25

Srečke.

Brečke od l. 1860/1 149 - 151 -
od l. 1864 248 50 250 50

tziske 143 - 147 -
zem. kred. i. emisije II. 273 25 279 25

ogrske hip. banke 270 - 277 -
srbske à frs. 100 - turške 238 25 244 25

Basiliška srečke 99 - 105 -
Kreditne 184 55 185 55

Leomoske 20 - 22 -
Krakovske 40 - 45 -
Ljubljanske 90 - 88 -
Avstr. rdeč. križa 90 50 96 50

Ogr. Rudolfove 60 - 65 -
Salcburške 45 50 47 50
Dunajske kom. 82 25 88 25

Dalmat. 21 - 22 -
južne železnice 2 6 - 21 4 -
Državne železnice 466 - 476 -

Državne železnice 155 80 156 80
Državne železnice 667 25 661 25

Avtstr.-ogrske bančne deln. 179 9 - 180 9 -
Avtstr. kreditne banke 642 - 643 -

Yugrske 728 - 759 -
Ljubljanske prem. državne 754 50 755 50
Premogokop v Mostu (Bril) 840 - 841 -
Alpinske montane 618 75 614 75

Praške žel. ind. dr. 3647 - 2657 -
Pina-Murányi 545 50 544 50

Trboveljske prem. državne 645 50 644 50
Avtstr. orožne tovr. državne 646 - 647 -
Češke sladkorne državne 648 - 649 -
Vlaške 650 - 651 -

Vlaške 111 5 111 5
10 franki 19 16 19 19
10 marke 28 48 28 52
Bovereigns 28 95 24 03
Marke 117 87 117 57
Lekki bankovec 95 75 95 95
Sestoj 2 6 2 6
Dolar 4 84 5

Št. 2820/O. š. sv. 3:6)

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznoravnostnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsek član ima po pretekli petih let pravico do dividende.

Pekarija z VSO opravo

se takoj odda v majem v Št. Vidu pri Žuticini Dolenjskem.

Več nove Fran Zoro, trgovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta. 3327-2

Dobre izurjenega krojaškega pomočnika sprejme takoj v stalno delo

Josip Kertel v Ajdovščini. 3363-3

Mladenič,

dobro izvežban v vseh mlekarških poslih in vojaščine prost, želi službe

voditelja mlekarne v kaki večji parni mlekarji.

Ponudbe pod "Z. M. L." poste restante Obrov, Istra. 3314-3

"Narodna kavarna"

oddala sledeče časopise:

Neue Freie Presse, Fremdenblatt, Die Zeit, Arbeiter-Zeitung, Grazer Tagblatt, Agramer Tagblatt, Tagespost, Politik, Novi List, Pokret, Moderne Kunst, Österr. Illustrierte Zeitung, L' Illustration, Illustrazione Italiana, Zlatá Praha, Prosvesť, Dom i Svet, Über Land und Meer, Das Interessante Blatt, Wiener Bilder, Österr. Rundschau, Die Wage, Meggendorfer Blätter, Neue Fliegende Blätter, Ljubljanski Zvon, Wiener Caricaturen, Pschütt, Sect, Neues Wiener Witzblatt, Slovenski Narod, Edinost, Soča, Gorica. 3252 3

Št. 2820/O. š. sv. 3:6)

Razglas.

Ozraje se na uradni razglas z dne 4. septembra 1907 št. 2636 objavlja se z dovoljenjem doli imenovanih projektantov, da je konkurenčni projekt za meščansko šolo v Postojni z geslom "Jugend" izdelal gosp. Emil Schmied, stavbni tehnik v Ljubljani, onega z geslom "Jugendheil" pa g. A. Brazda, arhitekt v Bucku na Muri.

Dotična projekta sta pri podpisu nem uradu na ogled.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 29. septembra 1907.

Velika papirnica

išče za takojšnji nastop

mlinarja in pomočnika

k papirniškemu stroju (Holländer) dalje

delavce

za kalander, namakalni stroj in

rezalca papirja.

Ponudbe s prepisi izpričeval na upravniki "Slovenskega Naroda" pod št. 8361-1. 3361-1

Oddaja kavarne.

S tem vlijudno naznanjam čestitim gostom ter slav. občinstvu sploh, da sem

KAVARNO „AVSTRIJA“

z današnjim dnem oddal

gosp. Ivanu Stritarju.

Zahvaljujem se iskreno za vse dolgoletno izkazano mi zaupanje ter prosim, da obranite to zaupanje tudi mojem nasledniku. 3324-2

Z odličnim spoštovanjem

FRANC KRIVARIČ

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34.788.837'76 K. Izplačane odškodnine in kapitalje 87.176.383'76 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseh slovensko-nordne uprave.

Vsa pojaznila daje.

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančnej hiši

v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premične proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda enuje takoj in najkulantno. Uživa najboljši sloves, koder posuje.

Dovoljuje iz čistega dobika izdatne podpore v narodne in občinkoristne namene.

Kron 50 do 100

dam vsakemu, ki mi pripomore h kaki službi za pisarno ali kaj enakega, najraje na deželo.

Pismo se prosijo pod šifro "Takoi", na upravnijo "Slov. Naroda".

English lady gives lessons.

Miss Laurence, Kongresni trg 8.

Dva

kleparska pomočnika

sprejme takoj v trajno delo

ž. Žužek, klepar na gledu.

Istotam se sprejme

vajenec za kleparstvo.

Za izvrševanje

elegantnih

kakor tudi 3334-2

preprostih toalet

za jesensko dobo

po najnovojšem modernem žurnalalu

se priporoča s posebnim spoštovanjem

Žatinka Šapajne stanjujoča v hiši okr. pos. in hranilnici, II. nadstropje, Idrija.

3362-1

dobro izurjen v manufakturni, specerijski in železniški stroki, izučen v kaki boljši trgovini na deželi. Vstop takoj.

Kje, pove upravnijo "Slovenskega Naroda".

3325-4

Tvornička zaloge pri STEFANU NAGY, v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5.

3325-5

Najcenejše in najboljše kurivo so

velenjski salonski briketi.

1000 kosov K 13'— 3300-2

Lepa suha bukova drva

in mehek les za podnetivo

se dobiva pri St. & C. Tauzher v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 47.

Telefonska štev. 152.

3300-2

Najcenejše in najboljše kurivo so

velenjski salonski briketi.

1000 kosov K 13'— 3300-2

Lepa suha bukova drva

in mehek les za podnetivo

se dobiva pri St. & C. Tauzher v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 47.

Telefonska štev. 152.

3300-2

Najcenejše in najboljše kurivo so

velenjski salonski briketi.

1000 kosov K 13'— 3300-2

Lepa suha bukova drva

in mehek les za podnetivo

se dobiva pri St. & C. Tauzher v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 47.

Telefonska štev. 152.

3300-2

Najcenejše in najboljše kurivo so

velenjski salonski briketi.

1000 kosov K 13'— 3300-2

Lepa suha bukova drva